

INHOUD

Creatips	3
Knutselen met textiel	3
Lintentapijt met resten stof	3
Knutselen met Afrikaanse stoffen.....	4
Afrikaanse stoffen kopen (in België)	7
Andere uitgewerkte Naai-ideetjes	8
Naai-ideetjes voor gevorderde naai(st)ers.....	12
Knutselen met hout.....	13
Dobbelsteen	13
Nestkastje.....	14
Naambordje	15
Een boek met geheimen	16
Puzzel met touw en ring.....	17
Juwelen maken.....	18
Ketting met papier maché.....	18
Kettingen/armbanden met rubbervel.....	19
Veelkleurige armband (met karton en servetten)	20
Afrikaanse armbandjes vlechten met kraaltjes erin.....	20
Sieraden van Afrikaanse zaden	21
Kraalvisjes uit het Tanganyikameer	22
Maïspopjes	23
Papier maché knutsels	25
Houtpulpdeeg voor Rumonge	25
Knutselen met papier maché (en klei): een hele reeks youtubetips.....	27
Recyclageknutsels	28
Blikken kaarsenhouder.....	28

Weeftasje van plastic en papier	29
Een recyclagebrooddoos	30
Creatieve kapsels	33
Een kindje dragen in een draagdoek: hoe doe je dat?	33
Een Afrikaanse pamber	33
Schilderen.....	34
De campagneslogan (of andere boodschap) schilderen zoals in Tanzania	34
Twee schildervoorbeeldjes	35
Kleurplaten.....	36
Gebarentaal.....	36
Tanzania	38
Spel ideeën.....	39
Bao	39
Spelregels	40
Een voetbal maken	43
Voor wie wil spelen ‘op zijn Afrikaans’	44
Online games.....	44
Een rebus.....	44
Zoek de verschillen.....	44

CREATIPS

KNUTSELEN MET TEXTIEL

LINTENTAPIJT MET RESTEN STOF

Materiaal

- repen stof geknipt van oude kleding of resten stof, lengte en breedte naar eigen voorkeur vb. 25 cm x 2,5 cm
- een stuk kippengaas

Werkwijze

- Knip repen uit verschillende soorten stof vb. van een oude t-shirt, een jeansbroek, een tafeldoek, een keukenhanddoek,...
- Bevestig de repen stof aan het kippengaas volgens de smyrna-techniek.
- Vouw de reep stof dubbel en steek het dubbel gevouwen deel door een opening van het kippengaas.
- Maak een lus met het dubbelgevouwen deel en steek de uiteinden van de reep door de lus. Trek aan rond het kippengaas.

- Werk rij per rij af tot het gehele kippengaas is bedekt en er een lintentapijt ontstaat.

Ook om te bouwen tot boodschappentas of mand.

Bron: <http://www.caatjeknutsel.nl/caatje-knutselt4/restjes>

KNUTSELEN MET AFRIKAANSE STOFFEN

Wie handig is met naald en draad kan eenvoudige geschenkjes knutselen met patiënten, bewoners, leerlingen... om een verkoopstandje te maken en zo geld in te zamelen voor het Zuidproject. Kies voor stofjes die Oud-Zuidreizigers meebrachten uit Afrika, of ga op zoek naar goedkope stoffen met Afrikaanse motieven. In gespecialiseerde zaken (zie 'Afrikaanse stoffen kopen in België') of Turkse stoffenwinkels.

Wie echter niet zo bedreven is met de stikmachine kan eveneens leuke spullen vervaardigen met stofjes... Alvast enkele ideetjes!

KNUTSELEN MET DE STIKMACHINE

Tasjes voor papieren zakdoeken (of GSM)

Knip lapjes stof van 15 cm op 16 cm. Stik eerst bovenaan een boordje van 1 cm. Vouw het lapje dubbel en stik de onderkant en de zijnaad op 1 cm van de boord. Draai het lapje binnenste buiten en klaar!

ZAKJES VOOR WATERFLESSEN

Hiervoor hebben we lapjes nodig van 30 cm op 22cm. We vouwen die in twee en stikken de onderzijde dicht en de zijnaad tot halweg (telkens op 1cm van de boord). Daarna stikken we elke flap afzonderlijk tot boven. We vouwen de bovenkant 3 cm in en stikken die om zodat een gleuf ontstaat voor een koordje of een lint.

Werk af met een kleurige lint of dikke koord.

GEZELLIGE KUSSENS

Knip rechthoekige lapjes stof met als lengte tweemaal de zijde van het kussen en als breedte eenmaal de zijde. Vouw de stof dubbel, stik twee zijden dicht. Stop het kussen erin, Speld de vierde zijde met een kleine inzoom naar binnen en stik deze voorzichtig dicht of naai ze met de hand. De kleine kussentjes zijn hier 35 x 35 en kosten in de aankoop € 1, de grote kussens zijn 50 x 50 en kosten € 2; beide eventueel te vinden in Ikea. Je kan ze opgemaakt gemakkelijk verkopen aan €5 en €10 euro!

GEURZAKJES

We knippen lapjes van 20 op 20 en vouwen bovenaan 5cm in. We stikken deze boord vast. We vouwen samen en stikken de zijnaad dicht. We verplaatsen de zijnaad naar het midden van de achterkant van het zakje en stikken nu de onderkant vast. We draaien om, we vullen met lavendelbloempjes of fijne geurige potpourri en sluiten af met een mooi stoffen strikje.

KNUTSELEN MET AFRIKAANSE STOFJES EN BEHANGERSLIJM

Benodigheden: lege glazen potjes van yoghurt en confituur, lapjes stof, sterke behangerslijm, grote kwast, plasticen onderlegger, vinyl handschoenen.

THEE-LICHTJES EN VAASJES

Knip rechthoekige lapjes stof:

- Breedte: omtrek potje + 1 cm
- Hoogte: voor het vaasje: hoogte potje + 5 cm, voor het theelichtje: hoogte potje + 2cm

Smeer de lapjes in met een goede laag lijm, breng aan op het potje en wrijf goed vast, vermijd dat er luchtbellen tussenblijven. Kleine plooitjes plat wrijven. Voor de theelichtjes mag de stof niet over de rand

komen, bij de vaasjes 3 cm naar binnen vouwen. Daarna het potje omdraaien en goed tegen de bodem aanwrijven. Laten uitdrogen.

POTLODEN

Benodigheden:

- Kleine wattenbolletjes van 2 cm doorsnede
- Bruine acryl verf, penseel
- Restjes stof
- Behangerslijm – borstel – vinyl handschoenen
- Witte of zilveren stift

Werkwijze

Zoek een handige Harry die gaatjes kan boren in de bolletjes met dezelfde doorsnede als de potloden. Schilder de bolletjes in bruine acrylverf, laat drogen. Wikkel een lapje stof over de bovenste 2/3 van het potlood met

behangerslijm, wrijf goed aan. Dop het bovenste deel van het potlood even en de lijm en zet het bolletje vast. Maak een hoofddoek vochtig met de lijm en wikkel rond het bolletje; teken met een witte stiftpen of een fijn penseeltje een gezichtje op de bol. Laat alles goed drogen.

Met dank aan Greet De Wulf (vrijwilliger in de pastorale dienst van het Guislainziekenhuis)

AFRIKAANSE STOFFEN KOPEN (IN BELGIË)

Gent

- Reflection of Beauty
Stoffen, Juwelen
Sint-Jacobs
Sint-Jacobsnieuwstraat 80
9000 Gent
Tel: 0474/62.56.98

Antwerpen

- Van Immerseelstraat 1
2018 Antwerpen
Buurt: Centraal Station
Tel: 03/233.38.98

Online

- http://www.stoffen-online.nl/Stoffen_00288/Stoffen_00289/Afrikaansedoeken_P01211.aspx

ANDERE UITGEWERKTE NAAI-IDEETJES

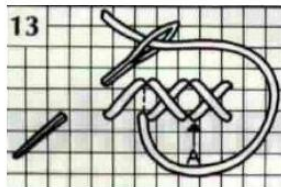
KRUISJES NAAIEN

Materiaal: naald (groot kopje), katoendraad of dunne wol, jutezakken of naaistof, werkblad

STAP 1: Bepaal vooraf hoe groot de rechthoek moet zijn die de leerlingen moeten naaien. Laat de leerlingen een patroon tekenen: 'Hoe gaat je rechthoek eruit zien?'. Ze denken hierbij ook aan kleurgebruik. (Zie bijlage 1) Handvaardige leerlingen kunnen een moeilijker patroon tekenen en kunnen werken met verschillende kleuren.

STAP 2: Toon de kruisjessteek voor. Laat de leerlingen enkele steekjes oefenen.

Tip: <http://www.de-zwenknaald.nl/kruissteek.html>

STAP 3: Laat de leerlingen eerst het kader van de rechthoek naaien. Voor het maken van de kader werk je best met één kleur. De grootte van het stuk stof dat de leerlingen krijgen is afhankelijk van de rechthoek uit fase 1. De leerlingen beginnen ongeveer op 5 gaatjes van de rand.

STAP 4: Laat de leerlingen het kader opvullen. Laat de leerlingen per kleur werken. Eerst alle rode kruisjes, dan de blauwe... Het patroon uit stap 1 is de leidraad die de leerlingen volgen.

Tip: Wanneer je met jute werkt, maak je kruisjes dan groter.

KNUFFEL VIS UIT HET TANGANYIKAMEER

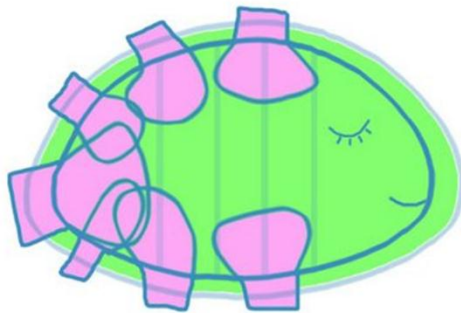
Materialen:

- Twee verschillende stoffen (vis)
- Effen stof (20 x 15 cm) (hoofd)
- Stof (25 x 20 cm) (vinnen)
- Borduurgaren (ogen en mond)
- Extra sterke machinegaren
- Vulling (bijvoorbeeld wol, kapok, poppenvulling)

Werkbeschrijving:

Download het naaipatroon op de website.

Knip alle delen uit de stof en houdt hierbij aan alle zijden 1 cm extra over voor de naad. Naai de repen stof voor de voorkant van het lijf van de vis (inclusief het hoofd) aan elkaar vast. Doe hetzelfde voor de andere kant van de vis. Borduur met borduurgaren de ogen en de mond op het hoofd van de vis.

Leg de stukjes stof voor de vinnen van de vis op elkaar, waarbij de buitenkant van de stof naar binnen is gericht. Speld de patronen van de vinnen op de stof. Naai de contour van de vinnen op de stof, waarbij je de onderkant open houdt. Keer de goede kant naar buiten. Leg de aan elkaar genaaide stukken stof voor het lijf van de vis op elkaar, met de buitenzijde van de stof naar binnen gericht. Leg hier op de juiste plaats de vinnen tussen. Speld het patroon van het lijf op de vis. Naai de contour op de stof, waarbij je 3,5 cm open houdt. Naai een paar keer over de vinnen heen, zodat ze goed vast zitten. Keer de goede kant naar buiten. Vul het lijf van de vis met de vulling. Naai met de hand de vulopening dicht.

Bron: De Droomfabriek (<http://dedroomfabriek.blogspot.be/2009/03/baby-knuffeldoekje-vis.html>)

KNUFFELDOEKJE OLIFANT

Materialen:

- Dikke zachte stof (40 cm bij 40 cm)
- Drie verschillende kleuren borduurgaren
- Extra sterke machiegaren
- Polyfill (30 cm bij 20 cm)

Werkbeschrijving:

Download het naaipatroon op de website.

Knip alle delen uit de stof en houdt hierbij aan alle zijden 1 cm extra over voor de naad. Bedenk dat de twee delen voor het hoofd en de twee delen voor de oren aan elkaar gespiegeld moeten zijn. Het patroon voor het polyfill is aangegeven met een stippellijn.

Leg de borduurgaren voor de staart op de juiste plek op het werkstuk en speld vast. Leg de stof met de goede zijde op elkaar en naai van a naar b. Knip de hoeken schuin af en knip de naad om de 4 cm in. Maak een knoop in de staart en naai nog een aantal keer over de staart heen, zodat deze goed vast zit. Vouw de bovenste laag stof van de naad naar binnen en speld vast. Leg hierop het polyfill en naai met de hand vast. In de poten wordt geen laag polyfill genaaid, omdat de naad hier zo ver overlapt dat deze aan elkaar genaaid kan worden. Keer binnenste buiten. Naai met de hand van b naar c.

Leg de stof voor de oren en het hoofd met de goede zijde op elkaar en naai van d naar e. Speld beide delen met de goede zijde op elkaar en naai van e naar f. Borduur met borduurgaren de ogen op de stof. Door aan de binnenkant van de stof een extra laag vilt aan te brengen, voorkom je dat de stof gaat trekken. Naai nu van g naar h. Keer binnenste buiten en naai van f naar h. Plaats het polyfill aan de binnenzijde van het hoofd en naai met de hand vast. Gebruik eventueel twee lagen polyfill voor de juiste dikte.

Positioneer het hoofd op het lichaam van de olifant naai met de hand van g naar d en van d naar e. Vlecht de staart van de olifant en leg in het einde een knoop. Knip de staart twee cm onder de knoop af. Borduur met naaigaren de nagels op de voeten van de olifant.

Bron: De Droomfabriek (<http://dedroomfabriek.blogspot.be/2009/09/gratis-patroon-baby-knuffeldoekje.html>)

STOFFEN SPEELBAL

Materialen:

- Twee verschillende stoffen (20 cm bij 20 cm)
- Vulling (bijvoorbeeld wol, kapok, poppenvulling)

Werkbeschrijving:

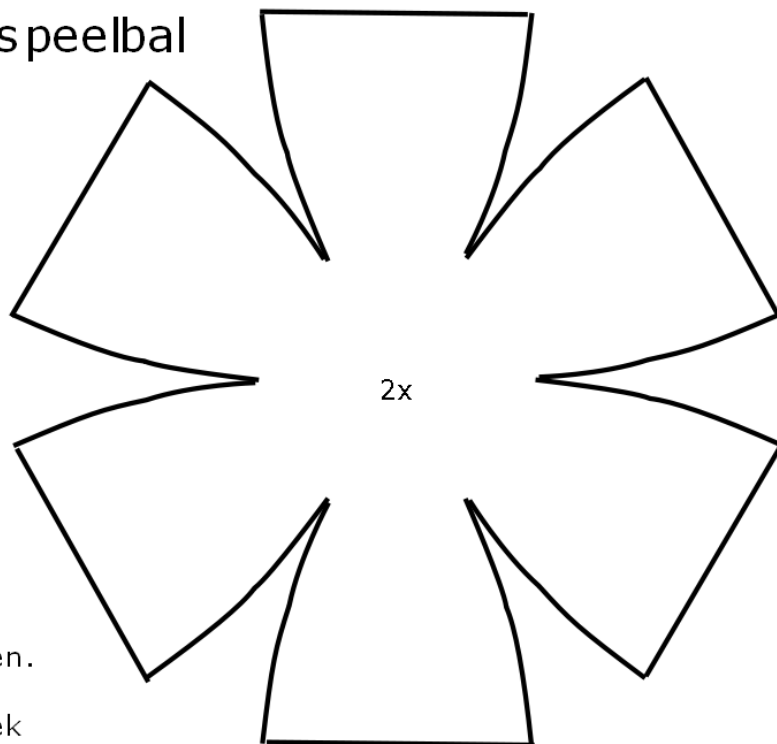
Download het naaipatroon op de website.

Teken het patroon over op de stof met behulp van een Aqua Trickmarker (een viltstift waarvan de inkt oplost in water). Naai de inkepingen dicht.

Leg de twee halve bollen in elkaar, waarbij de buitenkant van de stof naar binnen is gericht. Zorg er tevens voor dat de dichtgemaakte inkepingen in de stof op elkaar aansluiten. Naai boven en onderkant aan elkaar vast, waarbij je 5 cm open houdt. Keer binnenste buiten. Vul de stoffen speelbal met de vulling. Naai ten slotte de vulopening dicht.

Bron: De Droomfabriek; gehaald van internet (<http://dedroomfabriek.blogspot.be/2009/04/gratis-patroon-stoffen-speelbal.html>)

Patroon zachte speelbal

Schaal: 100%
Naadtoelage is inbegrepen.

Copyright: de droomfabriek
Niet bestemd voor commercieel gebruik

NAAI-IDEETJES VOOR GEVORDERDE NAAI(ST)ERS

KNUTSELEN MET HOUT

DOBBELSTEEN

Zaag uit een balk van bv. ca. 40 x 40 mm stukken van ca. 40 mm.

Zorg ervoor dat het blokje zo vierkant mogelijk wordt.

Rond de hoeken en de ribben een beetje af met een vijl en daarna met schuurpapier.

Maak tot slot de stippen erop: kijk goed naar een echte dobbelsteen (de 1 en de 6 zitten tegenover elkaar, de 2 en de 5, de 3 en de 4. Samen is het altijd 7!) Je kan de stippen met een grote boor een klein stukje inboren, daarna weer zo netjes mogelijk afwerken.

Bron: <http://www.knutselidee.nl/nieuws/hout59.htm>

<http://www.knutselidee.nl/thema/hout.htm>

NESTKASTJE

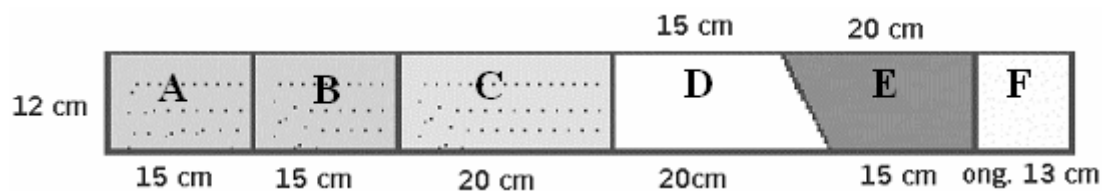
Wat heb je nodig:

- Plank van ongeveer 1 cm dik, 12 cm breed en 110 cm lang
- Zaag
- Schuurpapier
- Hamer en spijkers
- Verf en kwast

Werkwijze:

Een nestkastje maken is een leuke bezigheid met hout en je kan er veel plezier aan beleven als een stel vogeltjes er een echt nestje in gaan maken.

Teken op de plank zorgvuldig de maten en controleer deze goed voor je gaat zagen. Gebruik de maten zoals je ze op de tekening ziet.

Zaag in het plankje B een gat (vraag hulp). Maak deze wel op de goede grootte anders komen er geen vogeltjes in je huisje!

De volgende maten moeten aangehouden worden voor de verschillende vogeltjes.

Vogelsoort	vliegopening
pimpelmees	26-26 mm
zwarte mees	26-26 mm
kuifmees	26-26 mm
koolmees	30-32 mm
mus	45 x 30 mm ovaal

Schuur alle kanten van het hout goed glad zodat er geen splinters mee aan zitten.

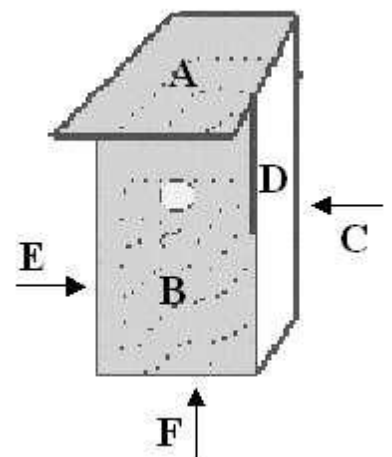
Spijker de plankjes volgens het schema in elkaar. Spijker het dakje (A) er niet aan vast maar maak met een restje hout een verdikking zodat het dakje goed erop gedrukt kan worden. Dit is nodig om het nestkastje later goed schoon te kunnen maken.

Maak hem af door hem met verf een mooi kleurtje te geven.

Hang hem op een plek in de schaduw en uit de buurt van katten.

Maak hem schoon na het broedseizoen als hij is gebruikt door een vogeltje.

Bron: <http://www.knutselidee.nl/ideeen/nestkastje.htm>

NAAMBORDJE

Nodig:

- Stukjes resthout, de grootte maakt niet zo veel uit, je kan het net zo groot maken als jezelf wil.
- grof schuurpapier
- acrylverf
- kwasten
- carbonpapier
- eventueel kun je wat sjablonen gebruiken, blanke lak
- twee schroeven met een oog
- een stukje draad of touw

Werkwijze:

We beginnen met het stukje hout glad te schuren, ook de randjes.

Pak een wat grotere kwast, en, en breng een lichte kleur aan op het plankje, je hoeft het niet het hele plankje te schilderen met de lichte kleur, je kan hem helemaal dekkend maken met die kleur, maar dat hoeft niet, dat geeft dan net een leuk effect als je alleen maar het midden van het plankje doet.

Laat de verf even drogen.

Zoek een leuke afbeelding, je kan een sjabloon ervoor gebruiken of, je kan het met carbonpapier erop tekenen

Als je dit gedaan heb kun je de afbeelding in de juiste kleuren gaan verven, een leuk karweitje om samen met de kinderen te doen.

Acrylverf is sneldrogend dat is in dit geval wel fijn want dan kan je snel weer doorwerken.

Pak nu zwarte verf en een dun penseel en loop zo alle lijnen na van je afbeelding, door het zwarte randje er omheen, komt het nog duidelijker over.

Voor de letters

Je kan de letters uit je losse hand schilderen, maar je kan ook op de computer naar een bepaald lettertype zoeken, dit print je dan even uit, leg op het plankje het carbonpapier, leg daarop je papier met letters en teken ze zo over, ga er daarna met zwarte verf even over en met een dun penseel in kleuren, en klaar.

Als de verf goed gedroogd is, doe je er nog een laagje blanke kalk overheen, ter bescherming. Als dit goed gedroogd is, maak je er aan de bovenkant twee schroeven met een oogje aan; steek daardoor een draadje of een stukje touw en je bordje is klaar om op te hangen.

Bron: <http://plazilla.com/nog-een-restje-hout-over-maak-er-een-leuk-naambordje-van>

EEN BOEK MET GEHEIMEN

Nodig

- 2 platen triplex 17 x 23 cm
- 80 cm lat 12 x 40 mm
- lapje soepel katoen 6 x 23 cm (bijvoorbeeld van een oud laken)
- houtlijm (super- of speedhoutlijm)
- schuurpapier
- verf
- potlood
- liniaal
- winkelhaak
- schaar
- figuurzaag met toebehoren
- toffelzaag en verstekbak
- kwasten

Werkwijze

1. Maak de bovenkant en de onderkant van het boek van triplex.

Gebruik een winkelhaak om de platen haaks af te tekenen.
Met de figuurzaag zaag je het uit.

2. Neem een lange lat. Hiervan maak je de vier zijkanten van je 'boek'.

Reken eerst uit hoe lang de latten moeten zijn. Als je naar het plaatje kijkt, zie je dat er boven, rechts en onder ruimte vrij blijft. Net als bij de kaft van een boek.

Om af te tekenen gebruik je een winkelhaak en een potlood.

Afzagen doe je in een verstekbak met een toffelzaagje.

Schuur de splinters weg.

3. Lijm de latten op de onderkant.

- Smeer alle delen die elkaar gaan raken in met houtlijm.

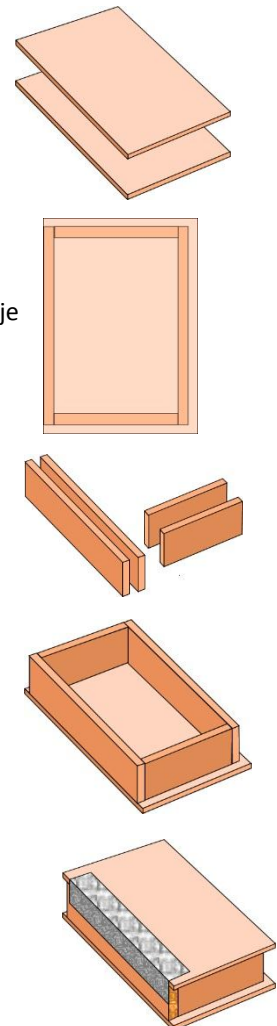
- Druk alles voorzichtig aan. Zet de doos op een rustig plekje, zodat de lijm een half uurtje kan drogen.

4. Leg het deksel op de doos en maak een 'scharnier'.

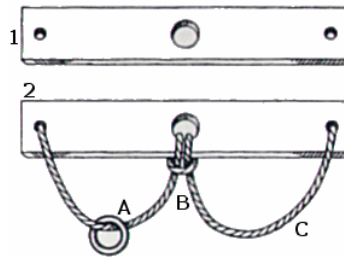
- Knip een lapje katoen.
- Smeer het in met houtlijm.
- Plak het voorzichtig vast.
- Wacht tot de lijm droog is.

Beschilder de doos, zodat het op een boek lijkt.

Bron: <http://www.techniekinieklas.nl/home>

PUZZEL MET TOUW EN RING

Nodig:

- Stuk hout van 15 x 3 centimeter
- Ring van 2 tot 3 cm doorsnede
- Stuk koord
- Zaag
- Schuurpapier
- Boor

Dit is een leuke puzzel waarmee je mensen kunt imponeren. Neem het stukje hout van ongeveer 15 x 3 centimeter en maak aan de uiteinden een klein gaatje waar het koord precies doorheen kan. Boor in het midden een groter gat waar het koord makkelijk viermaal gelijktijdig doorheen kan. Bevestig dan de ring aan het koord en maak het koord vast als in tekening twee te zien is. De uiteinden kun je eenmaal door het gaatje doen en vastknopen of een knoop in het touw maken waardoor het niet terug kan schieten.

De bedoeling van de puzzel. Je ziet nu een koord lopen van de ene naar de andere kant met een lus door het hout in het midden. De bedoeling is dat je nu de ring aan de rechterkant krijgt waarbij het koord natuurlijk niet losgehaald mag worden. Dus de ring moet i.p.v. op plek A op plek C komen.

Als je er niet uitgeraakt, de oplossing vind je op: <http://www.knutselidee.nl/spellen/trucmettouwopl.htm>

Bron: <http://www.knutselidee.nl/spellen/trucmettouw.htm>

Nog een hele reeks andere ideeën om te knutselen met hout, vind je op:

<http://www.knutselidee.nl/thema/hout.htm>

JUWELEN MAKEN

KETTING MET PAPIER MACHÉ

Materiaal: behanglijm, krantenpapier of toilet papier, gekleurd papier, raffia (lint), satéstokjes, verf in verschillende kleuren

STAP 1:

Maak de behanglijm klaar.

Smeer een strook krantenpapier/toilet papier in met lijm.

Maak er bolletjes van in allerlei formaten.

STAP 2:

Steek de natte bolletjes op een satéstokje en laat ze drogen.

STAP 3:

Knip enkele stroken van een gekleurd papier. Zorg ervoor dat de strook onderaan breder is dan bovenaan.

Rol de strook rond een satéstokje en lijm het uiteinde een klein beetje vast.

Als een strook volledig is opgerold, kan je deze van de satéstokje halen. Dit worden de tussenpareltjes van jouw ketting.

STAP 4:

Verf de papier-maché bolletjes in felle kleurtjes. Je mag ze op de satéstokjes laten zitten.

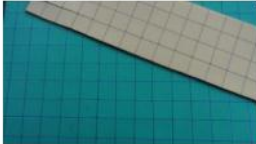
De bolletjes zijn droog? Rijg dan de bolletjes en de pareltjes (zie stap 3) afwisselend op een lint raffia. Knoop dit stevig dicht wanneer je klaar bent met rijgen. Je ketting is klaar!

KETTINGEN/ARMBANDEN MET RUBBERVEL

Materiaal: rubbervellen, nylondraad (visdraad), lat, balpen, schaar/ijsdraad, naald

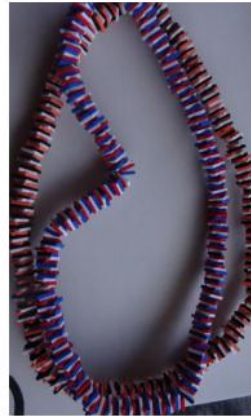
STAP 1: Verdeel het rubbervel in vakken. De lengte van de zijde kan je aanpassen aan de leeftijd van de leerlingen (oudere leerlingen: $z = 1\text{cm}$ / jonge leerlingen: $z = 2\text{cm}$)

STAP 2: Knip de vakjes uit. Tip: sorteer de kleurtjes reeds bij het knippen. Dit spaart heel wat tijd uit bij de volgende stappen.

STAP 3: Prik in het midden van elk rubbervelvakje gaatjes met een naald of een stuk ijzerdraad.

STAP 4: Rijg de rubbervelvakjes op de nylondraad. Je kan grote en kleine stukken ook afwisselen. Klaar? Knoop de ketting/armband toe of werk met een slotje.

VEELKLEURIGE ARMBAND (MET KARTON EN SERVETTEN)

Materiaal: keukenrollen, nietmachine, papieren servetten in verschillende kleuren, behanglijm

STAP 1: Maak de behanglijm klaar. Knip de keukenrol open en verdeel deze in stroken van ongeveer 3 cm.

STAP 2: Vorm een ring met de strook die goed om de pols past en zet die met een nietje vast. Knip het overschot af.

STAP 3: Scheur stroken van de servetten en smeer die in met behanglijm.

STAP 4: Bedek de ring gelijkmatig met stroken servetten. Laat je armband drogen.

AFRIKAANSE ARMBANDJES VLECHTEN MET KRAALTJES ERIN

Voor een klaar en duidelijk voorbeeldje, zie:

<http://www.youtube.com/watch?v=ydMIulOQ3PE>

SIERADEN VAN AFRIKAANSE ZADEN

Mensen gebruiken al sinds mensenheugenis natuurlijke materialen, zoals zaden, voor sieraden. De kralen die je hieronder ziet zijn gemaakt door een vrouw in Kigoma. Met het geld dat ze ermee verdient, betaalt ze de *school fee* voor haar dochter.

Nodig:

- gedroogde zaden
- katoenen doek
- plank
- boortje (grootte afhankelijk van naald en draad; ik gebruik een metaalboortje van 1,5 mm)
- boormachine
- kleine tang
- rolmaat
- rode markeerstift
- naald
- waxkoord (of ander draad naar keuze)
- plakband

Werkwijze:

1. Zoek de zaden uit en verwijder zaden die beschadigd zijn of niet mooi zijn. Was de zaden die smerig zijn. Poets de zaden met een katoenen doek om ze te laten glimmen.
2. Leg de plank op je werktafel en leg er een zaadje op. Houd dit zaadje vast met een tang en boor een gaatje in het zaad. Boor gaten in alle zaden.
3. Meet de door je gewenste lengte af op het tandfloss of metalen draad. Meet ongeveer 5 cm af aan beide uiteinden. Doe plakband om één uiteinde.
4. Doe het tandfloss of metalen draadje door het oog van de naald.
5. Steek de naald in het gaatje en rijg de zaden aaneen. Ga hiermee door totdat er genoeg zaden gerijgd zijn.
6. Verwijder het plakband van het uiteinde en knoop de beide uiteinden aan elkaar. Je kunt ook een oogje en haakje bevestigen.

Wil je wat variaties aanbrengen? Gebruik dan verschillende zaden door elkaar van verschillende kleuren en groottes.

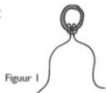
Je kunt ook zaden verven of met een hooglak spuiten voor een glanseffect.

KRAALVISJES UIT HET TANGANYIKAMEER

Vissen zijn te vinden over de hele wereld, in zoet en in zout water. Sommige leven alleen en sommige in groepen, scholen genaamd. Ze letten goed op op school, maar veel huiswerk krijgen ze niet.

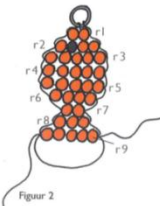
Je werkt van de neus van de vis naar de staart. Wij maken een oranje vis (een goudvis).

1. Maak de veerring vast in het midden van de draad (Fig. 1).

2. Voeg de volgende rijen kralen toe. Rijg de kralen aan het ene uiteinde van de draad en haal het andere uiteinde omgekeerd door dezelfde kralen. Zie op blz. 8 hoe je rijen maakt (Fig. 2).

- rij 1: 2 oranje
- rij 2: 1 oranje, 1 zwarte, 2 oranje
- rij 3: 5 oranje
- rij 4: 5 oranje
- rij 5: 5 oranje
- rij 6: 4 oranje
- rij 7: 2 oranje
- rij 8: 3 oranje
- rij 9: 5 oranje

Haal een uiteinde van de draad omgekeerd door rij 9 om de kralen vast te zetten; trek strak aan.

Je hebt nodig

- veerring
- 25 cm draad
- 34 oranje kralen, maat 6/0
- 1 zwarte kraal, maat 6/0

3. Neem de draaduiteinden aan een kant bijeen en draai ze een paar keer rond elkaar. Knip de overvloedige draad af (Fig. 3).
Maak nu visjes in andere kleuren, zodat je een hele school vissen krijgt.

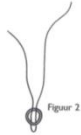
Een veerring vastmaken

In veel voorbeelden uit dit boek begin je met het vastmaken van een veerring. Daarvoor moet je de draad door de veerring rijgen. Oefen het bevestigen van een veerring maar vast, dan weet je wat je moet doen als je bij de figuurtjes een draad aan een veerring moet vastmaken.

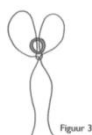
1. Vouw een stuk draad van 25 cm doormidden (Fig. 1).

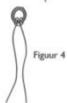
2. Steek het gevouwen uiteinde van de draad een stukje door de veerring (Fig. 2).

3. Haal de losse uiteinden van de draad door de lus (Fig. 3).

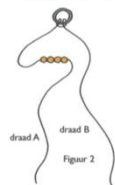
4. Trek strak aan en je bent klaar om kralen te gaan rijgen (Fig. 4).

Rijen kralen

Bij de meeste knutsels rijg je de kralen in rijen. Oefen het maken van rijen vast, zodat je aan de kralenfiguren uit dit boek kunt beginnen. Gebruik het stuk draad dat je net aan de veerring hebt vastgemaakt.

1. Haal de uiteinden van de draad uit elkaar. Voor de duidelijkheid noemen we de ene kant draad A en de andere draad B (Fig. 1).

2. Rijg 4 gele kralen op draad A (Fig. 2).

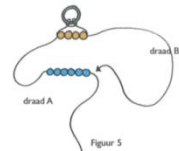
3. Rijg draad B in de andere richting door de kralen (Fig. 3).

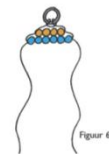
4. Trek strak aan. Je hebt nu een rijtje met kralen (Fig. 4).

5. Rijg 6 blauwe kralen op draad A (Fig. 5).

6. Rijg draad B terug door de 6 blauwe kralen en trek strak aan. Dit gaat moeilijk als je draad te dik is. Je hebt nu de volgende rij kralen (Fig. 6).

Hierboven hebben we een voorbeeld gegeven van de manier waarop je de kralen zult rijgen. Houd je bij een figuurtje aan de kleur en het aantal kralen van elke rij. Voor het gemak hebben we de rijen genummerd in de tekeningen: r1 = rij 1, r2 = rij 2 enzovoort. Bij sommige knutsels werk je van boven naar beneden; bij andere van beneden naar boven.

Sleutelhangers en andere bevestigingen

Bron: Bhatt, S. *Originele kralenfiguurtjes maken*. Aartselaar: Deltas.

MAÏSPOPJES

Benodigheden:

- Twee kolven maïs per popje: De kolven kan je plukken vanaf midden augustus (De kolven zijn normaal pas rijp eind augustus). De kolf afsnijden en 3 dagen laten drogen in de zon. Bewaar ook het haar van de maïs!
- Negen dunne touwtjes van ongeveer 10 cm

Werkwijze:

Figuur: zie volgende bladzijde

- Laat de maïskolven minstens 3 dagen drogen in de zon. Verse maïsbladeren mag je niet gebruiken, omdat deze nog teveel krimpen. Hou zeker het haar bij, dit wordt het haar van de pop. Snij de bladeren af en week ze 10 minuten voor het gebruik in water, en knip de scherpe topjes af. (Fig. 1)
- Neem ongeveer 6 bladeren en bundel ze met de bolle kant naar buiten. Het smalle deel bind je onderaan vast terwijl je er een pluk haar insteekt. (Fig. 2)
- HAAR: Plooi nu de bladeren terug, zodat het haar er boven uitsteekt. (Fig. 3)
- NEK: Knoop nu met een touwtje de nek vast. De diameter van het bolletje van de kop mag van 1cm tot maximum 2 cm zijn. (Fig. 4)
- ARMEN: Neem 3 dunne blaadjes en bindt deze samen met een touwtje. Vlecht nu de armen. Aan het einde maak je alles terug vast met een touwtje. (Fig. 5)
- BENEN: Vlecht op dezelfde manier als de armen nu ook 2 benen. Bind de benen in het midden vast. (Fig. 6)
- BUIK: Stop de armen tussen de cocon door. Steek één of meerdere opgerolde bladeren als buikvulling in de holte. Probeer het mannetje niet te groot te maken, anders krijg je er straks geen kleren meer rond. Knoop met een touwtje het middel vast. (Fig. 7)
- BENEN AAN HET LIJF: Knoop met een blad vooraan en een blad van achteraan de benen vast aan het lijf. Knip overbodige stukken blad en touwtjes af. (Fig. 8)
- HEUP: Maak de heup wat dikker, door er één of meer bladeren rond te knopen. (Fig. 9)
- KLEDIJ: Werk nu af met een broek, een rok, een hoofdband,... (met enkel maïsbladeren)

Eventueel kan je als alles droog is ook wat vastkleven met hobbylijm of houtlijm.

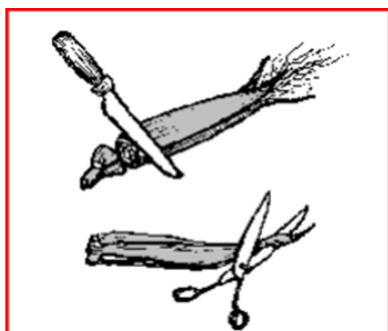

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

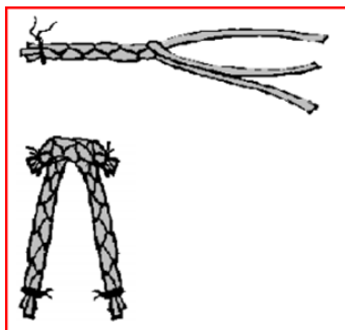

Fig. 5

Fig. 6

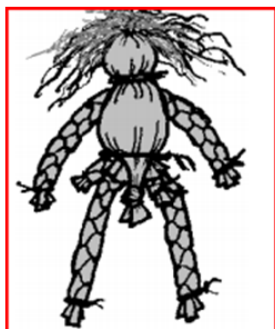

Fig. 7

Fig. 8

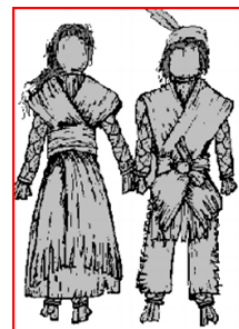

Fig. 9

PAPIER MACHÉ KNUTSELS

HOUTPULPDEEG VOOR RUMONGE

In Rumonge maakt één van de bewoners mooie beeldjes in houtpulp (voor zij die ook de film zagen: het is de man die in de eindgeneriek met zijn kleine baby speelt) ...

Het onderwijs kreeg er zo eentje mee in het animatiepakket ...

Houtpulpdeeg maken is niet zo moeilijk ...

We vertrekken van zagemeel. Zagemeel moet je halen uit de stofzuigers bij de zaagmachines of uit de stofzakjes van schuurmachines: fijne korrel, zonder schavelingen. Wie er graag zo'n boetseerpasta maakt, kan er op de startdag een hoeveelheid meenemen.

Ik vertrok van een massa van ongeveer 3 liter zagemeel. Meng een hoeveelheid van dat zagemeel met water tot je een dikke pasta krijgt. Mengten lukt goed als je een oude deeghaak op een accuboormachine monteert, je hoeft dan de pasta niet met de hand te kneden. De pasta zal nog heel los aan elkaar hangen en onmiddellijk uit elkaar vallen als je er mee wil boetsen. Er moet nog lijm aan toegevoegd worden.

Voeg 100ml witte houtlijm toe (te verkrijgen in alle doe het zelf zaken) en strooi er een 1/3 pakje behangerslijm aan toe. We gebruikten lijm voor zware papieren. De houtlijm zal de definitieve sterkte leveren, de behangerslijm houdt het zagemeel samen zolang het geboetseerde beeldje niet uitgedroogd is.

Hoe boetseer je? Zorg dat de kern van het boetseersel niet te groot is, stop er een prop papier of isomo in of zo waarrond je verder boetseert. Om smalle, dunne stukjes te fixeren kan je rond een tandenstoker of satéstokje boetsen die je vast steekt in de isomo.

Een leeuwenkopje, geboetseerd in houtpulp. Natuurlijk leent de pasta zich ook tot het maken van kleinere dingetjes: kralen voor een ketting, blokjes om een huisje mee te bouwen ...

Als het boetseerwerkje droog is, kan je het schilderen, een dekkende verf, restjes latex of lak leveren mooie resultaten. Je kan het ook bijschuren en zelfs met een zaagje bewerken. Maak er een kleurrijk geheel van zoals men dat in Rumonge doet.

Met dank aan Marc Willems

KNUTSELEN MET PAPIER MACHÉ (EN KLEI): EEN HELE REEKS YOUTUBETIPS

- Twee recepten voor 'papier maché-klei':
 1. Easy Paper Mache Clay Recipe: <http://www.youtube.com/watch?v=lweHbi6H8gA>
 2. Make Paper Clay Recipe from Scratch (papier en klei – supersnel):
<http://www.youtube.com/watch?v=iW9Co1PNLWI>
- Een olifant uit papier maché
Paper Mache Elephant: <http://www.youtube.com/watch?v=FscEufY2g9s>
- Een wereldbol uit papier maché:
How to make a Globe with paper plates: <http://www.youtube.com/watch?v=UXDuXWuLiAE>

Kleisculpturen

- Een olifant (2 tips)
 1. How to make Clay Elephant - Studyvillage.com (Art & Craft section):
<http://www.youtube.com/watch?v=SPYntT5grB8>
 2. How to Make a Sculpture of an Elephant With Play-Doh : Sculpting:
<http://www.youtube.com/watch?v=EN0E8bmHS24>
- Een giraf
How to Make Play Doh Giraffe : <http://www.youtube.com/watch?v=AuJJO2Uh8M>
- Een (baby)papegaai
How to make Play Doh - baby parrot: <http://www.youtube.com/watch?v=PgjkLTsa74o>

RECYCLAGEKNUTSELS

BLIKKEN KAARSENHOUDER

Nodig:

- 1 conservenblik
- 1 hamer
- 1 grote nagel
- 1 hamer
- 1 stuk hout waar het blik op past (om deuken in het blik te vermijden)
- 1 permanent marker
- 1 lintmeter
- Katoenen touw, cadeaulint of washitape om te versieren

Werkwijze:

Teken figuren op het blik om aan te duiden waar je gaatjes moet maken. Schuif het blik over het stuk hout. Klop met de hamer de nagel op regelmatige afstanden op de getekende lijnen door het blik.

Om touw of cadeaulint bovenaan het blik te bevestigen, maak je 3 verticale rijen met evenveel gaatjes. Daar kan je het lint door rijen. Versieren kan ook met washitape (bedrukt plaklint).

WEEFTASJE VAN PLASTIC EN PAPIER

Weeftasje van plastic en papier ***

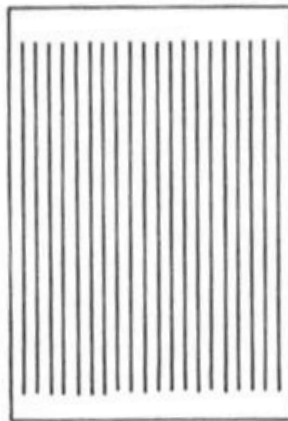
e

Nodig

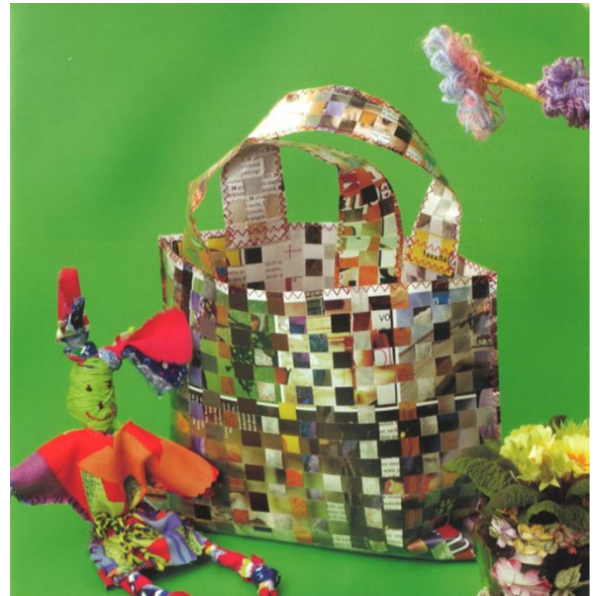
- Oude tijdschriften A4-formaat
- 3 insteekhoezen A4-formaat
- Snijmat en liniaal
- Pritstift
- Plakband
- Naaimachine

Werkwijze

Kies een pagina uit een tijdschrift waar je doorheen gaat weven. Snijd deze over de lengte in, zie tekening 26. Neem verschillende pagina's waarvan je stroken van 1 cm breed snijdt. Weef deze door de ingesneden pagina. Zet het begin- en eindpunt met prit vast. Weef de hele pagina vol, dit is één tasdeel. Maak op dezelfde wijze nog een tasdeel en de handvatten. Neem voor de handvatten een insteekhoes, in de lengte gehalveerd. Steek de geweven tasdelen elk in een hoes en zigzag de lange kant zonder ringbandgaatjes. Herhaal dit met het andere tasdeel. Leg de tasdelen met de binnenkanten op elkaar en zet de zij- en onderkant met plakband vast. Zigzag de zij- en onderkant, 2 cm van de kant, op elkaar. Knip de randen langs het stiksel af. Voor de handvatten zigzag je twee stroken van 3 cm breed. Knip ze uit langs het stiksel. Plak ze 5 cm van de kant met plakband en zigzag ze langs de rand vast.

Tek. 26

EEN RECYCLAGEBROODDOOS

Hoe ga je praktisch te werk?

1. zorg voor een voorbeeld-dooos (maak ze zelf)
2. materiaal :
 - 1 nijptang
 - 1 schaar
 - 1 hamer
 - 1 zaag

en verder : kleine nageltjes (2 mm) met grote koppen, grotere nagels voor het houten kader, oude stripverhalen, lijm, scharnieren, sluitingen, dunne latjes (1,5 cm)

pannelatten, plankjes of hardboard= soepeler)

En verder een hoop uitgewassen en gedroogde drank-blikjes.

Best allemaal zelfde formaat (33 cl.)

Zorg ook voor wat EHBO materiaal !

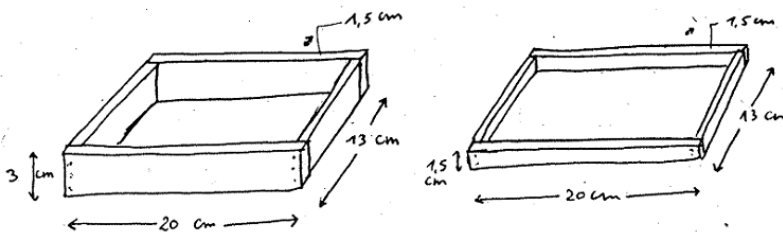
(hoe meer materiaal, hoe meer leerlingen kunnen meedoen)

3. je kan best zo werken dat groepjes mensen aan verschillende dingen kunnen werken. Terwijl 1 iemand hout zaagt kunnen anderen blikjes snijden. Dan kan de eerste zijn koffertje beginnen bekleden en kunnen de andere het koffertje maken, enzovoort.

Stap 1: Maken van het houten frame

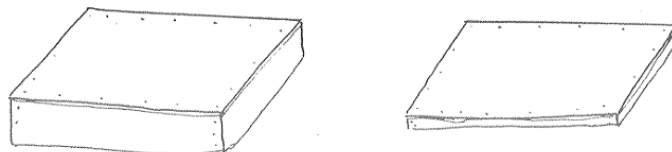
De afmetingen van de brooddoos kan je zelf kiezen, het is wel makkelijk werken als je ze 20 op 13 centimeter maakt.

Maak eerst twee kadertje van houten plankjes. Eén kadertje met latten van 3cm op 1.5 cm, een ander van 1 cm op 1.5 cm. Zorg ervoor dat de twee kaders perfect op elkaar passen. Let er op dat de hoeken recht zijn.

(tekening 1)

Timmer dan een houten plankje op de kaders.

(tekening 2)

Stap 2: Bekleden van het blik

Zorg ervoor dat de blikjes op voorhand zijn uitgewassen zodat ze nu proper en droog zijn. Om ze te snijden geef je eerst met een tang een knip in de opening waaruit je normaal drinkt. Wees voorzichtig met het snijden en manipuleren van het blik, het gaat om zeer scherp materiaal.

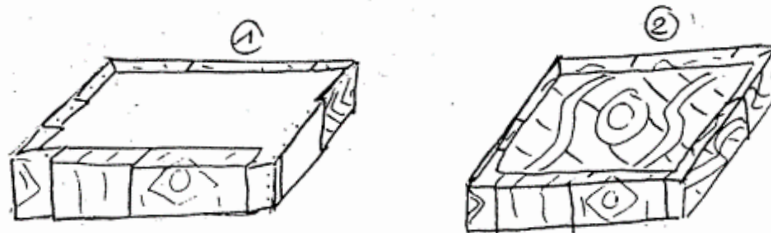

(tekening 3)

Knip dan met een schaar het blikje open naar beneden. Knip dan de bovenste en onderste ring er af. Dit knippen gaat makkelijkst als je ongeveer 1 centimeter van de onderste en 1,5 centimeter van de bovenste rand blijft. Gebruik de tekeningen en lijnen op het blik om zo recht mogelijk te knippen. Op die manier hou je stukjes blik over van ongeveer 9 op 20 cm.

...

Zorg eerst voor de bekleding van de randen van het koffertje. Gebruik de blikjes in de lengterichting. Gebruik voor het bevestigen op de zij-latten nageltjes van zo'n 2 centimeter. Daarbij moet je aan de binnekant een overlapping hebben van minimaal 1 centimeter. Bij de hoeken gebruik je de schaar en werk je zoals bij het inpakken van een pakje met papier.

(tekening 4)

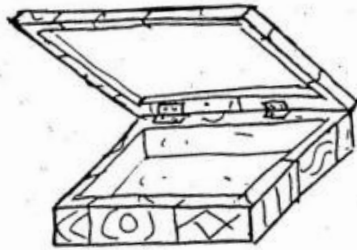
Als de vier wanden van de kader klaar zijn begin je met de bekleding van het vlak. Daarvoor is 1 blikje normaal gezien precies voldoende. Gebruik daarvoor kleine nageltjes. (1 a 2 mm). Je bekleed de twee stukken van de brooddoos op dezelfde manier.

Stap 3: afwerking van de brooddoos

De binnenkant kan je bekleden met stripverhalen (dat is de manier waarop ze het in Senegal doen). Je kan ook een mooie foto of iets dergelijks gebruiken. Met behanglijm gaat dit makkelijkst, maar ook met gewone lijm. Je kan ook zilverpapier gebruiken, dat is misschien iets

geschikter voor je boterhammen.

Maak nu de twee delen van het koffertje vast met scharnieren. Je kan 1 lange scharnier gebruiken of, minimaal 2 kleine. Maak de scharnieren met vijzen vast, niet met nageltjes. Let er ook op dat de twee delen van het koffertje precies boven elkaar passen.

(tekening 5)

Om de brooddoos te sluiten kan je gebruik maken van een stevige elastiek. Je kan ook een slotje of haakje op je doos monteren.

CREATIEVE KAPSELS

Een idee voor een vrij eenvoudige cra-workshop: 'haartooi'. Ook de vrouwen in Rumonge doen niets liever dan elkaars haar 'coifferen' ...

EEN KINDJE DRAGEN IN EEN DRAAGDOEK: HOE DOE JE DAT?

Neema demonstreert! Zie het filmpje op de website (animatie)!

EEN AFRIKAANSE PAMPER ...

Voor een demonstratie: zie het filmpje op de website! (animatie)

SCHILDEREN

DE CAMPAGNESLOGAN (OF ANDERE BOODSCHAP) SCHILDEREN ZOALS IN TANZANIA

TWEE SCHILDERVOORBEELDJE

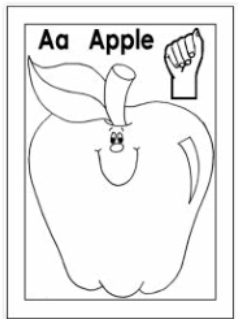

Het voorbeeld rechts is een typisch tinga tinga schilderijtje uit Tanzania ...

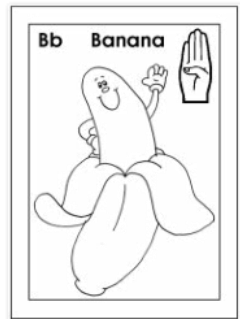
KLEURPLATEN

Hieronder vind je een overzichtje van alle kleurplaten te downloaden vanop de website: www.zuidactie.be

GEBARENTAAL

A_appel.gif

B_banaan.gif

Fingeralphabet-Colorit_01-590x825.jpg

Fingeralphabet-Colorit_02-590x825.jpg

Fingeralphabet-Colorit_03-590x825.jpg

Fingeralphabet-Colorit_05.jpg

Fingeralphabet-Colorit_06m1.jpg

Fingeralphabet-Colorit_07.jpg

Fingeralphabet-Colorit_09m.jpg

G_giraf.gif

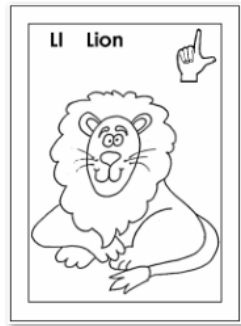
hartjelotte&max.jpg

hondlotte&max.jpg

K_kangoeroe.gif

L_leeuw.gif

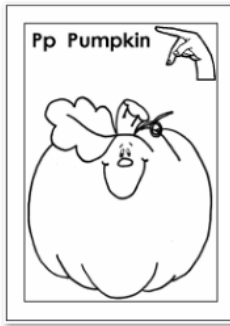
limonade%20gebaar%20001.jpg

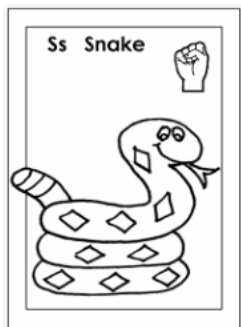
N_Nest.gif

O_octopus.gif

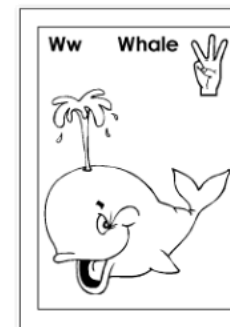
P_pompoen.gif

S_slang.gif

varkenlotte&max.jpg

W_walvis.gif

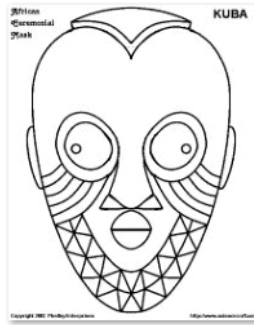

Z_zebra.gif

TANZANIA

Afrika_blinde kaart.jpg

Afrika2[1].gif

Afrikaanse vrouw.png

Kind dat water haalt.jpg

Kind met bundel hout.jpg

Popup_kleurplaat_mensen in Afrika.jpg

Spelend kind.jpg

Tafereel voor huisje.jpg

Tanzania.gif

Vrouw met last op het hoofd.jpg

Vrouw met waterkruik.png

Vrouw.jpg

SPEL IDEEËN

BAO

BAO – SPEL ZONDER GRENZEN

Heel Afrika is hartstochtelijk verslaafd aan het spel *baa*. Het is op het gehele continent en onder veel verschillende namen en spelwijzen bekend. Handelslieden verspreidden het rondom de Indische Oceaan; de slaven uit West-Afrika brachten het naar de Caraïben.

Het is al oeroud: archeologen vonden de spelborden in het oude Egypte ingemetseld in de stenen van de Cheops-pyramide en in de tempels van Luxor en Karnak. In de koffiehuisen van het nieuwetijdse Egypte was het in de 19de eeuw de gewoonte dat de verliezer de koffie betaalde, die tijdens het spel gedronken werd. In voorkoloniale Tanzania kon de verliezer het erger treffen: *Isolo* werd het spel genoemd door de *Sukuma*. Het zou voorgekomen zijn dat stamhoofden hun volledige bezit, alle dorpen met inwoners aan de vijand verloren.

Het Kiswahili woord *baa* betekent niets anders dan 'bord'. In Oost-Afrika gebruikt men meestal een houten bord waarop in twee rijen 16 of in vier rijen 32 kuiltjes (*mashimo*, enkelvoud: *shimo*) gekerfd zijn, dus altijd acht kuiltjes per rij. Als speelstenen (*kete*, kaurischelpen – vroeger als geld gebruikt) gebruikt men zaadjes of steentjes die evengroot zijn als bonen. Aan het begin van het *baa*-spel met 16 kuiltjes hebben de spelers 18 *kete* in groepjes (*mtaji* – letterlijk: 'kapitaal') van drie over zelf gekozen *mashimo* van hun eigen rij verdeeld; aan elke kant zijn er dus *mashimo* gevuld, en twee blijven er leeg.

Er wordt beslist wie er mag beginnen en de eerste speler pakt alle *kete* uit een zelfgekozen *mashimo* en verdeelt ze een voor een, tegen de klok in, in de vol-

gende (drie) *mashimo*. Dit weghalen en opnieuw verdelen heet *takata* (letterlijk: 'zuiver worden').

Valt de laatste *kete* in een lege *shimo*, dan is de andere speler aan de beurt, zoiets, dan gaat het spel voor de eerste speler verder: als hij zijn derde *kete* in een *shimo* met drie *kete* laat vallen – dan pakt hij de vier *kete* uit de *shimo* en verdeelt ze verder over de volgende vier *mashimo*. De speler herhaalt het dit *takata* totdat zijn laatste *kete* in een lege *shimo* valt: *kete imelala*, 'de *kete* is gaan slapen' zegt men dan. Dan mag de tegenstander met zijn *takata* aan de gang. Komt het weer zover dat zijn laatste *kete* 'slaapt', dan is de eerste speler weer aan de beurt.

Aan het begin van het spel voert elke speler twee *takata* door. Daarna begint het spel pas echt: als bij de volgende *takata* de laatste *kete* in een *shimo* terecht komt waar een enkele *kete* ligt, dan heeft de speler geluk: hij heeft een 'huis' (*nyumba*) gewonnen! Daarbij maakt het niet uit of de *nyumba* van de speler aan zijn eigen zijde of aan de zijde van zijn tegenstander ligt. Dit 'huis' hoort toe aan degene die het gewonnen heeft, en de steentjes die hierin liggen, worden er niet meer uitgepakt, in tegendeel: steeds als er tijdens een nieuwe ronde iemand langs het huis komt, dan moet hier een *kete* achtergelaten worden: het aantal steentjes in het huis groeit met de tijd en tellen als extra punten voor de 'huisheer'.

Na de beide beginronden begint ook het 'innen': nu probeert elke speler tijdens *takata* met zijn laatste *kete* in een lege *shimo* aan zijn eigen kant te komen – als het tenminste de moeite waard is. Dit is het geval als in de tegenoverliggende *shimo* een volle *mtaji* – met veel *kete* gevuld – ligt. Hoe meer *kete* in de tegenoverliggende *shimo*, des te beter: Al deze *kete* neemt de speler van zijn tegenstander af en legt ze aan de kant.

Natuurlijk lukt het niet altijd alleen met innen. Het is net zo belangrijk om *nyumba* te bouwen en de *mashimo* te

vullen, zodat de tegenstander geen kans heeft om *nyumba* te bouwen of te steentjes te innen. Een *nyumba* kan nooit gind worden.

Winnar is degene met de meeste *kete*, die hij door inning en door de inhoud van zijn *nyumba* verworven heeft.

Baa wordt ongelooflijk snel gespeeld. Men moet bliksemsnel meetellen en goed opletten. Kent u de grondre-gels, dan is het alleen al leuk om te kijken hoe anderen spelen.

Het spel wordt complexer als het wordt gespeeld op een bord met 32 kuiltjes. Hierbij speelt elke speler tijdens *takata* alleen met zijn eigen twee rijen van het in totaal vier rijen tellende speelbord, hij heeft dus twee keer acht *mashimo*. Elke speler heeft bij de start van het spel 24 *kete*, waarvan hij er 20 in twee groepjes over zijn kant van het bord verdeelt, vier bewaart hij voor het verdere spelverloop. Nadat elke speler zijn gevulde en zes lege *mashimo* heeft, kan het spel beginnen.

De speler heeft de keuze of hij tijdens de *takata* met de richting van de klok, of tegen de richting van de klok in, gaat, in

ieder geval haalt hij om te beginnen een nieuwe *kete* uit zijn voorraad en verdeelt zijn *kete*, totdat hij bij een lege *shimo* aangekomen is en zijn tegenstander aan de beurt is. Elke speler voert twee keer zijn *takata* uit, hierna begint het huizen bouwen en een ander vorm van inning. Zolang er nog *kete* in voorraad zijn, begint het *takata* telkens met een extra *kete* uit deze voorraad.

Het innen vindt plaats in de beide middelste rijen, dus de rijen die aan de kant van de tegenstander grenzen: als een speler tijdens *takata* zijn laatste *kete* in een *shimo* in zijn voorste rij legt dat een enkele *kete* bevat, dan krijgt de speler de *mtaji* uit de *shimo* van de tegenoverliggende voorste rij (maar niet wanneer er hier sprake is van een *nyumba*): hij pakt nu uit deze *shimo* van de tegenstander alle *kete* en verdeelt ze verder aan zijn eigen zijde, beginnend met de *shimo* naast degene waarin hij juist zijn laatste *kete* gelegd heeft. Hij heeft steeds opnieuw de keuze om met de wijzers van de klok mee, of tegen de wijzers van de klok in te spelen. Alles duidelijk?

Rechts: Ook toeschouwers laten zich door het *baa*-spel meeslepen.

Baa – hét spel van Oost-Afrika ...

SPELREGELS

Zie ook <http://www.baohamna.nl/index.php/wat-is-bao>: website van het Nederlands Bao-genootschap dat dit spel het leukste spel ter wereld vindt ...

Het spel wordt gespeeld op een mancala-bord met vier rijen van elk 8 velden. Iedere speler heeft 32 bonen.

K	k		H			k	K
K	k			H		k	K

De bovenste twee rijen zijn van speler Noord, de onderste twee rijen zijn van speler Zuid.

De velden gemarkeerd met H vormen het Huis van elke speler. De velden gemarkeerd met K en k zijn keervelden. Voor deze gemarkeerde velden gelden speciale regels.

De rijen waarin de gemarkeerde velden liggen, is telkens de voorste rij van een speler.

Het **doel van het spel** is om de tegenstander te verslaan. Dat doe je door

- de voorste rij van de tegenstander helemaal leeg te maken, of
- ervoor te zorgen dat de tegenstander alleen maar velden met één of nul bonen in zijn voorste rij heeft.

Het spel kent **twee fasen**, die na elkaar gespeeld worden. Al in de eerste fase kan er gewonnen worden.

I. DE OPENINGSFASE (NAMUA)

Deze fase begint met de volgende verdeling van bonen op het bord:

	2	2	6				
				6	2	2	

Tijdens de fase brengen de spelers om beurten de rest van hun bonen (elk nog 22) in het spel, volgens de regels van deze fase.

Het in het spel brengen van de bonen

a. Met verwerven

Als

- er in de voorste rij velden zijn die gevuld zijn met 1 of meer bonen, en
 - het aangrenzende veld uit de voorste rij van de tegenstander is ook gevuld,
- dan is een speler **verplicht** om een nieuwe boon in een van die velden in te brengen.

Je bent daarmee verplicht om te verwerven.

Dat doe je door

- een nieuwe boon te plaatsen in het gekozen veld dat aan de bovengenoemde eisen voldoet.
- de bonen die in het aangrenzende voorste veld van de tegenstander liggen eruit te nemen.
- te kiezen of je vanuit links of vanuit rechts wilt zaaien (tenzij het veld waarin je de nieuwe boon legt een keerveld is (gemarkeerd met k of K)).

Als het veld waarin je de nieuwe boon legt een keerveld is, dan kun je de richting van waaruit je wilt zaaien niet kiezen, maar ben je bij de linker keervelden verplicht vanuit links, en bij de rechter keervelden verplicht vanuit rechts te zaaien.

Het zaaien gebeurt als volgt:

Zaaien vanuit links doe je door de verworven bonen van de tegenstander één voor één van links naar rechts in je eigen voorste rij uit te zaaien, te beginnen met het meest linkse veld (gemarkeerd met K).

Zaaien vanuit rechts doe je door de verworven bonen van de tegenstander één voor één van rechts naar rechts in je eigen voorste rij uit te zaaien, te beginnen met het meest rechtse veld (gemarkeerd met K).

Als je meer dan 8 bonen moet zaaien, ga je met zaaien verder de bocht om op je eigen onderste rij.

*Als de laatste boon die je zaait eindigt in een leeg veld, dan is het zaaien afgelopen. Als de laatste boon eindigt in een veld met bonen erin, dan kijk je eerst of in het aangrenzende veld van de tegenstander bonen liggen. Als dat zo is, dan **verwerp je deze bonen**, die je opnieuw vanuit de rechter- of linker-kant vanuit het bord mag gaan uitzaaien (bij een keerveld ben je verplicht de kant van het keerveld te kiezen)..*

Als er in het aangrenzende veld van de tegenstander geen bonen liggen, ga je verder met zaaien: je pakt dan alle bonen uit dit veld (inclusief je laatst gezaaide boon), en zaait daarmee verder in de richting waarin je aan het zaaien was, te beginnen met het aangrenzende veld in diezelfde richting. Maar als het veld waarin je je laatste boon legde een keerveld is, dan keert de zaairichting om: bij de linker keervelden ga je naar rechts zaaien, bij de rechter keervelden naar links.

b. Zonder verwerven (takasa)

Soms, zoals aan het begin van het spel, zijn er geen velden die tegenover zich een veld van de tegenstander hebben met bonen erin.

In dat geval doe je een boon in een van je gevulde velden uit de **voorste rij** (takasa vanuit de achterste rij is niet toegestaan), pakt vervolgens alle bonen eruit, en zaait ze één voor één in een zelfgekozen richting vanuit het aangrenzende veld. Ook al is het gekozen veld een keerveld, dan nog mag je de zaairichting nu **zelf kiezen**.

Als je in je eerste rij alleen maar velden met één boon hebt (plus eventueel nog het gevulde huis), mag je takasa starten in een veld met één boon erin. Anders **moet** je een veld spelen met meer dan één boon.

Je mag geen takasa starten uit het Huis, tenzij dat het enige gevulde veld in de voorste rij is. Dan geldt er een speciale regel (zie onder c. Speciale regels voor het Huis).

Als je laatste boon valt in een leeg veld, dan is het zaaien afgelopen. Anders neem je uit het laatste veld alle bonen, en zaait verder in dezelfde richting waarin je aan het zaaien was, te beginnen vanuit het aangrenzende veld.

Als je op deze manier (takasa) zaait, en dus niet begonnen bent met het verwerven van een boon van de tegenstander, kun je tijdens dit zaaien ook **geen andere bonen** verwerven.

c. Speciale regels voor het Huis (Nyumba)

Voor het veld gemarkeerd met H gelden speciale regels in de eerste fase van het spel, maar alleen als er **6 of meer bonen** in zitten, en zolang de bonen van het Huis **nog niet uitgezaaid** zijn. Zodra dat laatste wel gebeurt, wordt het een gewoon veld. Als het huis nog niet geleegd is, en er zitten tijdelijk minder dan zes bonen in, dan blijft het veld wel een huis, en gelden de speciale regels weer als er weer zes of meer bonen inzitten.

De speciale regels:

Als je aan het zaaien **met verwerven** bent, en je laatste boon valt in het Huis waarin bonen zitten, en het aangrenzende veld van de tegenstander bevat geen bonen, dan mag je in dit geval ervoor kiezen om te stoppen met zaaien. Je kunt dan echter ook doorgaan, en **het Huis spelen**.

Als je zaait zonder te verwerven (takasa) en je eindigt in het Huis, dan moet je je zaaibeurt hier beëindigen, en mag je dus niet kiezen.

Als je een boon in het spel gaat brengen, maar je kunt daarbij geen boon van de tegenstander verwerven (d.w.z. je bevindt je in de takasa-toestand), én je hebt alleen nog maar je Huis over [dus geen andere velden meer met bonen, noch in de voorste, noch in de achterste rij], dan mag je de nieuwe boon in het Huis doen, er vervolgens twee bonen uitpakken, en deze zaaien naar links of naar rechts, te beginnen met het aangrenzende veld.

Zodra alle bonen in het spel zijn gebracht, treedt de tweede fase in werking. Merk op dat je ook in de eerste fase kunt winnen, door alle velden uit de voorste rij van de tegenstander te legen.

II. DE SLOTFASE (MTAJI)

In deze fase kun je bonen van je tegenstander verwerven door

- een veld uit je voorste of achterste rij te kiezen, dat meer dan één boon bevat.
- de bonen die hierin zitten uit te zaaien naar links of naar rechts. Je mag de richting zelf kiezen, (ook als je begint in een keerveld).

Als het zaaien eindigt in een veld in de voorste rij, en daarin zitten bonen, dan kijk je of het aangrenzende veld van de tegenstander ook bonen bevat. Als dat zo is, dan verwerp je deze bonen, en je zaait ze uit, op dezelfde wijze als in de beginfase van het spel (d.w.z. vanuit de linker- of rechterkant van de voorste rij). De richting van zaaien is de richting waarin begonnen was met zaaien, tenzij de verwerving plaatsvindt in een keerveld. Er zijn weer meerdere verwervingen mogelijk.

Als je de mogelijkheid hebt om bonen van de tegenstander te verwerven in de eerste uitzaaiing, dan ben je daartoe verplicht. Je moet verwerven.

Je mag dus niet een veld kiezen dat pas na de tweede of derde zaaing een verwerving oplevert.

Als je geen mogelijkheid hebt om te verwerven (je bent dan in takasa), dan moet je een veld uit je voorste rij nemen dat meer dan één boon heeft, en dat naar links of naar rechts uitzaaien, te beginnen met het aangrenzende veld. Je mag de zaairichting zelf kiezen, ook al start je in een keervak. Als je in je voorste rij geen veld hebt met meer dan één boon, dan mag je een veld uit je achterste rij kiezen.

Tijdens deze uitzaaiing kun je geen bonen van de tegenstander verwerven.

Als je een takasa moet doen, en je hebt de keuze uit meerdere velden om te zaaien, dan mag je niet een veld kiezen dat voor de tegenstander het laatste veld zou zijn waaruit hij in een volgende beurt zou kunnen verwerven.

Je mag je tegenstander dus niet tot takasa dwingen als dat niet echt nodig is.

EEN VOETBAL MAKEN ...

De voetbal van Rumonge

How to make a ball ya juala

- Insert sponges, paper or cloth into a plastic bag.
 Lege Schwämme, Stoffreste oder Papier in eine Plastiktüte.
 Mete trocos de esponja, papel o tela en una bolsa de plástico.
- Shape the bag into a ball. Insert it into another bag and twist the end, again shaping it into a ball.
 Forme aus der Tüte einen Ball und lege diesen in eine andere Tüte.
 Dale forma de pelota, mételo en otra bolsa y así sucesivamente.
- Tie a cord tightly around the twisted end of the ball and cut off any excess cord.
 Binde das Ende mit einer Kordel ab, schneide den Überschuss ab.
 Ata el extremo con una cuerda y corta la cuerda sobrante.
- Start to make latitude lines with the cord by dividing the ball into quarters.
 Beginne nun mithilfe der Kordel den Ball in Längslinien zu teilen.
 Haz líneas a lo largo y a lo ancho con el cordel.
- Secure the lines with a backward stitch each time the lines cross.
 Sichere die sich kreuzenden Kordeln mit einer Rückwärtschlaufe.
 Cuando las líneas se cruzan, asegura la unión dando una puntada hacia atrás.
- Repeat it about 20 times.
 Wiederhole dies ca. 20 mal.
 Repite la operación unas veinte veces.
- Start to stitch at one end, securing each crossing of the lines with a backward stitch.
 Binde den Ball nun quer zu den Längslinien ab, sichere jede Kordelkreuzung mit einer Rückwärtschlaufe.
 Ve uniendo las líneas cada vez que se cruzan en el extremo con una puntada hacia atrás.
- Continue stitching until you reach the other end of the ball.
 Mache so lange weiter, bis du am anderen Ende ankommst.
 En sentido perpendicular, ve uniendo las líneas convergentes hasta el final.
- Tie the cord off and cut off any excess cord. The ball is ready to be played.
 Sichere die Kordel, schneide den Rest ab - fertig ist der Ball!
 Haz un nudo fuerte, corta el cordel sobrante y ¡a jugar!

FOOTBALL for HOPE
FIFA

streetfootballworld
the other dimension of the game

VOOR WIE WIL SPELEN 'OP ZIJN AFRIKAANS' ...

ONLINE GAMES

Vier websites om je aardrijkskundige kennis i.v.m. de landen van Afrika te testen ...

<http://lizardpoint.com/geography/africa-quiz.php>

<http://static.funnygames.nl/games/4/4354/4354.swf>

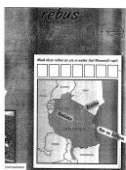
<http://www.maps.com/games/africa.aspx>

http://www.softschools.com/social_studies/continents/africa/coloring/

(al kleurend de landen van Afrika oefenen)

Een zeer interessante website rond doof zijn is <http://www.orenomte horen.nl/index.php> met een lessenaanbod en per rubriek doe-opdrachten. Ook een link naar een internetspel (doorklikken naar geluidstuin of <http://www.geluidstuin.nl/>)

EEN REBUS

Download-versie op de website ...

ZOEK DE VERSCHILLEN

Download-versie op de website ...